

WYBRANE ZABYTKI I INNE ATRAKCJE NA SZLAKU I W JEGO POBLIŻU

- Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach** – na terenie i w budynkach dawnych hut (obiekty z 1841 r. oraz zachowany kompletny ciąg technologiczny z 1899 r., jedyny w Europie) prezentowane są m. in. zbiory związane z górnictwem i hutnictwem, nowoczesna multimedialna wystawa paleontologiczna oraz kolekcja samochodów ciężarowych Star (np. Star 20, replika Stara papamobile wraz z zachowanymi częściami oryginalu, Star 266R – uczestnik Rajdu Paryż-Dakar 1988) i taboru przemysłowej kolei wąskotorowej.
- Odślonięcie geologiczne w Starachowicach** – pomnik przyrody, ściana skalna zbudowana z piaskowców dolnojurańskich o długości 400 m. i wysokości 4-8 m.
- Starachowicka Kolej Wąskotorowa** – jest pamiątką po bogatej niegdyś sieci kolei wąskotorowych w okolicach Starachowic. Obecnie w sezonie letnim wykonuje kursy turystyczne na dwóch odcinkach: Starachowice – Lipie oraz Lipa – Marcule. SKW dysponuje również Minimuzeum i lokomotywownią z taborem.
- Kapliczka z 1849 r. w Lipiu** – żelazny krzyż na kamiennej kolumnie upamiętniający epidemię cholery, podczas której zmarła większość mieszkańców Lipia.
- „Pałac Schoenberga” w Wąchocku** – ruiny okazałej kamienicy i zespołu budynków fabrycznych z pocz. XIX w. z urządzeniami hydrotechnicznymi (m. in. układ wodny, zapora, przepusty). W pobliżu zbiornik wodny, kompleks rekreacyjno-sportowy i skwer z **Pomnikiem Sołtysa**.
- Opatwo Cystersów w Wąchocku** – ufundowane w 1179 r., wzniesione na przeł. XII i XIII w., jeden z najcenniejszych w Polsce zabytków późnoromańskich. Zachował się późnoromański kościół oraz szereg wnętrz klasztornych z czasów budowy, m. in. kapitułarz, fraternia, karcer, refektarz. Na terenie Opatwa funkcjonuje Muzeum Pamięci Walki o Niepodległość Narodu i Panteon Pamięci Podziemnego Państwa Polskiego 1939-45.
- Rynek w Wąchocku** – plac mjr. Jana Piwnika „Ponurego” (dowódcy partyzanckiego Armii Krajowej), w centralnej części placu pomnik „Ponurego”.
- „Dworek Langiewicza”** – budynki dawnej poczty zajezdnej z 1. poł. XIX w., w czasie Powstania Styczniowego kwatery tu gen. Mariana Langiewicza (tablica na ścianie). Kilkaset metrów w kierunku zach. lessowy **wąwóz Rowca**.
- Rataje** – modrzewiowa kaplica pw. Św. Zofii z końca XVIII w. W pobliżu zabytkowy park podworski z XIX w. z wiekowymi drzewami (pomniki przyrody).
- Polana Langiewicza** – miejsce obozowania oddziałów powstańców gen. Mariana Langiewicza w 1863 r. (Powstanie Styczniowe). Pomnik, tablica pamiątkowa na sośnie (pomnik przyrody), źródło.
- Wykus** – leśny rezerwat przyrody, w czasie II wojny światowej baza zgrupowań partyzanckich AK „Ponurego” i „Nurta”, na polanie pomnik w kształcie kapliczki z obrazem Matki Boskiej Bolesnej. W pobliżu **łaka Barwinek** – miejsce wygranej przez partyzantów „Ponurego” bitwy z niemiecką oblawą 16 września 1943 r., pomnik.
- Cygańska Kapa** – pomnik przyrody, próg skalny zbudowany z piaskowców dolnotriasowych o długości około 40 m. Najwyższa skałka (ok. 3,5 m. wys.) tworzy duży okap i obszerną pod nim niszę.
- Biały Kamień** – pomnik przyrody, grupa dwunastu skałek w formie występów, niewielkich progów i „kazałnic”, o wysokości 1,0-2,5 m.
- Mostki** – pozostałości zakładu wielkopiecowego z XVIII-XIX w., mury dworek z XIX w. będący niegdyś siedzibą zarządu zakładu (obecnie dom kultury), zbiornik wodny na rzece Żarnówce.
- Kościół w Radkowicach** – pw. Matki Boskiej Częstochowskiej, drewniany, wzniesiony w 1621 r. w Miedzierzy (nieдалеko Końskich), przeniesiony do Radkowic w latach 1958-63. W oknach zachowały się oryginalne tzw. gomółki – oprawione w olów okrągłe szybki z malowidłami z XVII w.
- Park podworski w Radkowicach-Kolonii** – z XVIII-XIX w.
- Cmentarz żydowski w Starachowicach** – kirkut funkcjonował od końca XIX w. do 1946 r., jeden z większych w regionie.

ROWEROWY SZLAK TURYSTYCZNY „WOKÓŁ STARACHOWIC”

Szlak tworzy pętlę o długości około 62 km. Rozpoczyna się i kończy przy wejściu do Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach.

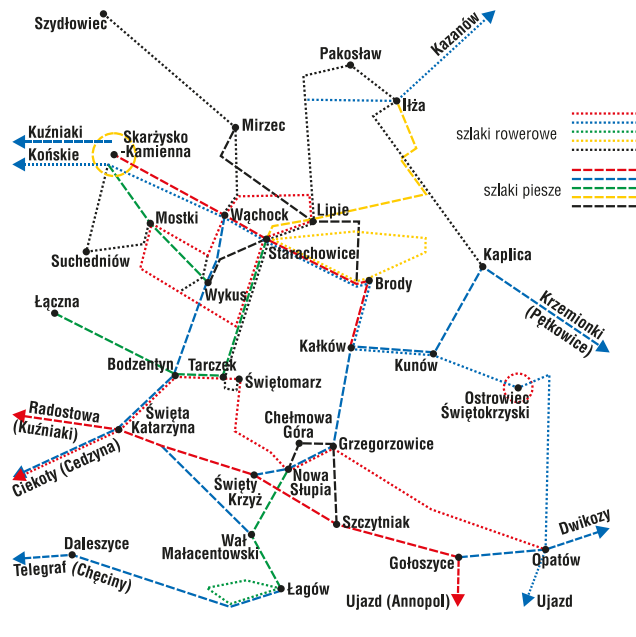
Trasa wiedzie w większości przez rozległe kompleksy leśne dawnej Puszczy Świętokrzyskiej i Lasów Ilżeckich, w dużej części chronione – od form wielkoobszarowych: m. in. Sieradowicki Park Krajobrazowych, Obszary Natura 2000 „Ostoja Sieradowicka” i „Uroczyska Lasów Starachowickich”; po mniejsze: rezerwat Wykus, liczne pomniki przyrody żywej i nieożywionej.

Ogromne lasy były przed laty bazą oddziałów powstańców i partyzanckich. W wielu miejscach znajdziemy pamiątki po ich działalności, m. in. na Polanie Langiewicza, w okolicach Lipia, na Wykusie i Barwinku.

Natknijemy się również na obiekty świadczące o wielkim bogactwie dziedzictwa kulturowego: budowle sakralne (np. średniowieczne Opatwo Cystersów w Wąchocku i piękny drewniany kościół w Radkowicach), zabytki dawnego przemysłu (zespół wielkopiecowy w Starachowicach, pozostałości fabryk w Wąchocku i Mostkach) i inne atrakcje (np. Starachowicka Kolej Wąskotorowa, nowoczesna wystawa paleontologiczna i kolekcja Starów w Muzeum Przyrody i Techniki).

Rozbudowana „sieć” szlaków pozwala na połączenie z trasami istniejącymi w okolicach Ostrowca Świętokrzyskiego, Opatowa, Kielc i Skarżyska-Kamiennej oraz szlakami na terenie Województwa Mazowieckiego w rejonie Iłży i Szydłowca. Dysponując dobrymi mapami, łącząc odcinki poszczególnych szlaków, możemy dopasować trasę do naszych indywidualnych preferencji i kondycji, niemal bez ograniczeń...

SCHEMAT SIETKI SZLAKÓW W OKOLICACH STARACHOWIC

Administrator szlaku:
Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Oddział Międzyszkolny w Starachowicach
<http://starachowice.pttk.pl>, tel. 661 559 505

Opracowanie: Katarzyna Surma, Michał Surma

ROWEROWY SZLAK TURYSTYCZNY WOKÓŁ STARACHOWIC

+ SZLAK ŁĄCZNIKOWY DO WYKUSU

